

KORISTAMINE

Tööraamat

Tallinn 2012

Koristamine

Tööraamat

Tööraamat on koostatud töövihiku KORISTAMINE – SEE ON LIHTNE põhjal.

Käesolev tööraamat on mõeldud koristusalaste põhiteadmiste õpetamiseks lihtsustatud õppekava baasil õppivatele õppijatele. Tööraamat on mõeldud kasutamiseks koos õpetajaga.

Tööraamatu põhiteemad on jaotatud kuueks eraldi osaks. Iga osa juures on lühidalt lahti seletatud põhiteema, lisatud erinevad ülesanded ja küsimused. Uued mõisted on märgitud tekstis kaldkirjas ja lahti seletatud teksti sees või teksti kõrval olevas teabemullis. Kõikide mõistete kohta on seletused tööraamatu lõpus.

Koostaja:

Mari Kalbin

I Koristamine

Koristamise eesmärk on puhtus. Puhtusel on erinevad astmed. *Puhtusastme* lepivad kokku koristaja ja *koristuse tellija*. Kõik kokkulepped kirjutatakse *teeninduslepingusse*. Näiteks võib olla kokku lepitud:

- A. Ruum on puhas, kui põrandal ei ole *lahtist prahti*.
- B. Ruum on puhas, kui põrand on puhastatud ja tolmu võetud.
- C. Ruum on puhas, kui põrand on puhastatud, tolmu võetud ja seinad on pestud.

Koristuse tellijaga lepitakse kokku ka *suurpuhastuse* tegemise aeg. Olenevalt kohast on suurpuhastuse tegemise ajad erinevad. Näiteks :

- 1. Koolis on kokku lepitud suurpuhastus kaks korda aastas.
- 2. Köögis tehakse suurpuhastust kord kuus.

Koristamine -
ruumide
puhastamine

**Koristuse tellija
ehk tööandja** –
inimene või asutus,
kellega on
kokkulepitud
teenindusleping

Teenindusleping –
tööandja ja koristaja
vaheline kokkulepe.
Seal on kirjas
tööülesanded

Puhtusaste -
kokku lepitud
pinna puhtuse
kirjeldus

Lahtine praht –
praht mis ei ole
pinnale kinnitunud

Suurpuhastus –
väga põhjalik
koristus

Erinevates kohtades on puhtusel erinev tähendus.

Loe tabelit ja selgita puhtuse erinevat tähendust haiglas ja puidutöökojas.

	Haigla	Puidutöökoda
Põrand	Põrandal ei ole mitte mingit mustust, puhastatakse mitu korda päevas.	Ei leidu suuretükilist lahtist prahti ja märga mustust.
Seinad	Seintel ei ole mitte mingit mustust.	Seinad võivad olla määrdunud.
Riiulid, kapid, lauad	Puhastatud ja desinfitseeritud.	Võib olla tööst tekkinud tolmu ja plekid, ei ole lahtist prahti.
Uksed	Uksed ja ukselingid puhastatud ning <i>desinfitseeritud</i> .	Ustel võib olla tööst tekkinud tolmu.

Desinfitseerimine - pisikute ja bakterite eemaldamine vastava vahendiga

Ülesanne 1.

Vasta küsimustele.

1. Miks ei või puidutöökojas olla põrandal märga mustust?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Miks peab haiglas ukse linke desinfitseerima?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Miks puhastatakse haiglas põrandaid mitu korda päevas?

.....

.....

.....

.....

.....

Ülesanne 2.

Missugune on puhas klassiruum?

Täida tabel.

	Klassiruum
Põrand	
Seinad	
Riiulid, kapid, lauad	
Uksed	

Aruta tulemusi teiste õppijate ja õpetajaga.

Ülesanne 3.

Täida lüngad. Kasuta järgmisi sõnu:

puhtus, ühesugune, pesemine, koristajal, erinev,
eesmärgile

Koristamise eesmärgiks on töö tulemus ehk

..... Põranda

ja pindade pühkimine ei taga alati veel puhtust. Igal

ruumil on puhtusaste. Tööandjal ja

..... peab olema

arusaam puhtusest selles ruumis. Oluline on

keskenduda ehk puhtusele.

Ülesanne 4.

Mis mõisteid õppisid? Leia ja markeeri need sõnad täheruudustikus.

1. Kokku lepitud pinna puhtuse kirjeldus.

.....

2. Ruumide puhastamine.

.....

3. Väga põhjalik koristus.

.....

4. Tööandja ja koristaja vaheline kokkulepe, milles on kirjas tööülesanded.

.....

5. Inimene või asutus kellega on kokkulepitud teenindusleping.

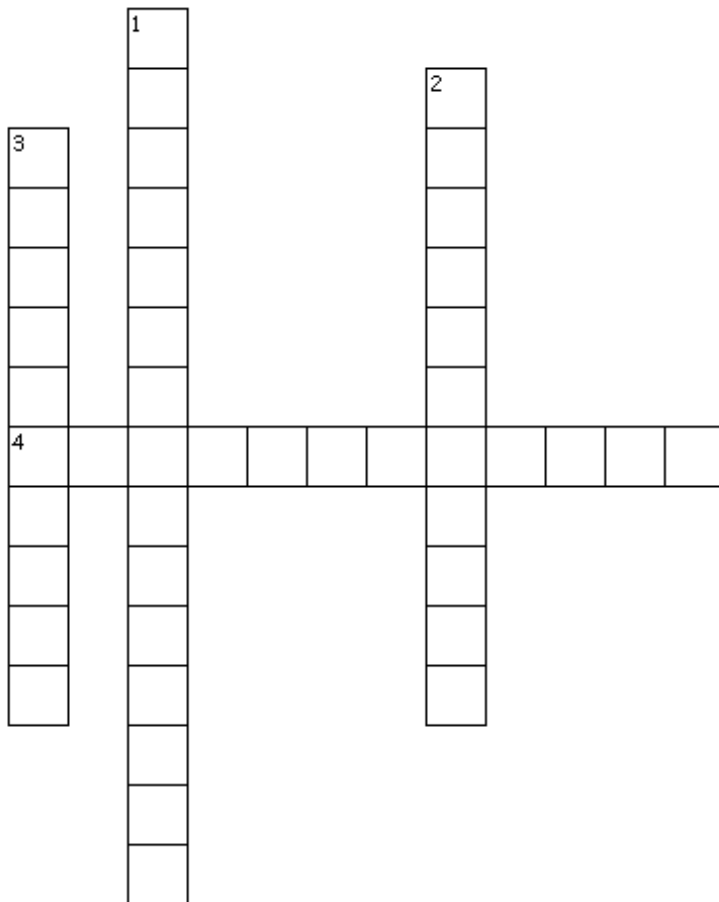
.....

T	E	E	N	I	N	D	U	S	L	E	P	I	N	G
P	A	H	I	K	R	Q	Y	Z	W	P	M	A	B	Q
G	U	T	E	E	V	O	C	J	I	A	I	J	L	K
S	U	T	S	A	H	U	P	R	U	U	S	D	F	Q
E	T	S	A	S	U	T	H	U	P	U	Q	N	Y	F
E	L	T	Q	T	I	K	V	X	Y	R	U	A	R	X
I	U	J	C	C	R	J	H	I	R	D	T	Ö	T	E
R	K	F	U	A	Z	A	Z	A	Q	J	L	Ö	O	P
A	D	T	H	H	L	P	O	G	N	U	D	T	E	V
K	O	R	I	S	T	A	M	I	N	E	U	O	F	H

Ülesanne 5.

Ristsõna

1. Tööandja ja koristaja vaheline kokkulepe.
2. Ruumide puhastamine.
3. Kokku lepitud pinna puhtuse kirjeldus.
4. Väga põhjalik koristus.

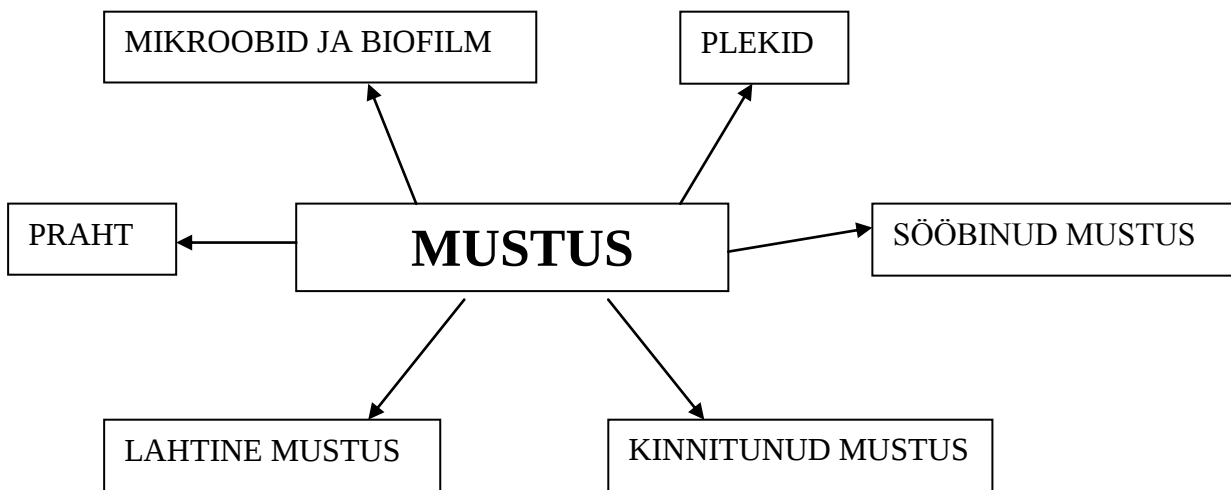

II Mustus

Mustus on pinnal olev aine. Mustust saab eemaldada puhastades. Pinnad saavad mustaks kui miski langeb pinnale. Näiteks tolm või keegi on pinda musta käega katsunud. Mustus võib olla:

- kuiv või märg
- lahtine või kinnine

Mustuse liigid on järgnevad:

Ülesanne 1.

Kirjelda millist märga mustust tead.

.....

.....

.....

Kirjelda millist kinnist mustust tead.

.....

.....

.....

.....

1. Praht

Praht on suuretükiline lahtine mustus. Prahti saab eemaldada käsitsi või erinevate koristustarvikutega.

Nimeta õues leiduvat prahti. Kirjuta

-
-
-
-
-

2. Lahtine mustus

Lahtine mustus võib olla nii märg kui kuiv. Lahtine mustus ei ole pinnale kinnitunud. Näiteks tolmu või veeloik põrandal.

Kirjuta, mis lahtist mustust võib olla klassiruumi põrandal.

-
-
-
-
-

3. Kinnitunud mustus

Kinnitunud mustus on pinnale kuivanud mustus. Näiteks kuivanud pori esikus.

Kirjuta, mis kinnitunud mustust võib olla koolimajas.

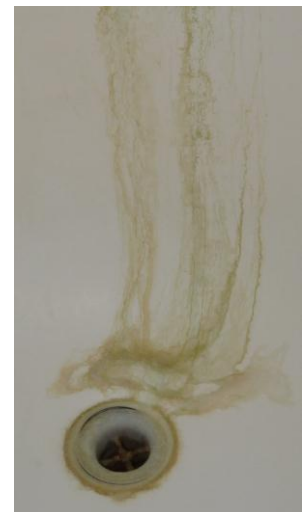
-
-
-
-
-

4. Sööbinud mustus

Sööbinud mustus on pika aja jooksul tekkinud mustuse kiht. Näiteks rooste vannipõhjas.

Nimeta ja kirjuta, kus võib veel leiduda sööbinud mustust.

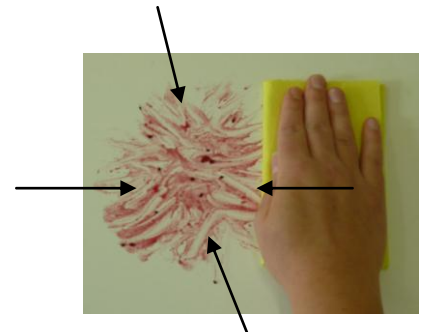
-
-
-
-
-

Rooste vannipõhjas

5. Plekid

Plekk on väikesel alal pinnale kinnitunud või sööbinud mustus. Plekid tuleb eemaldada esimesel võimalusel. Pleki eemaldamisel on oluline teada mis plekiga on tegemist. Värsket plekki on alati kergem eemaldada. Plekkide eemaldamiseks kasutatakse sobivaid puhastusaineid ja puhastamisel liigutakse servadest keskkoha suunas.

Pleki eemaldamine

Too näiteid erinevate plekkide kohta.

-
-
-
-
-

Kirjuta miks on värsked plekke kergem eemaldada?

.....

.....

.....

.....

.....

Eritise plekk on inimese või looma eritis. Näiteks veri, higi, sülg, väljaheide. Eritise plekk tuleb eemaldada kohe. Sellise pleki eemaldamisel tuleb kasutada ühekordseid kindaid ja lappe. Kindad ja lapid visatakse eraldi kilekotti.

6. Mikroobid ja biofilm

Mikroobid on tervisele kahjulikud pisikud. Mikroobe palja silmaga ei näe. Seetõttu me ei näe ka nende edasikandumist. Mikroobid satuvad sageli ühelt pinnalt teisele käte ja esemete kaudu. Kui pind on must, niiske ja soe siis on pinnal palju mikroobe.

Põhjenda, miks on mustal, niiskel ja soojal pinnal palju mikroobe?

.....

.....

.....

.....

.....

Biofilm on pisikute kaitsekiht. Biofilm tekib kui mikroobid saavad segamatult elada. Biofilm kaitseb mikroobe ka puhastusainete eest.

Biofilmi teke:

Ülesanne 2.

Kirjuta tabelisse mis mustuse liigiga on tegemist.

Paberid, lillelehed	
Tolm, liiv, juuksekarvad	
Pori, veeloigud	
Kuivanud pori, kuivanud kohviplekk	
Setted, rooste	
Toiduplekk	
Viirused, hallitused ja mikroobid mida silмага ei näe	

Ülesanne 3.

1. Vaatle koos paarilisega ruumis olevat mustust.
2. Kirjuta tabelisse millist mustust ruumis näed.

Põrand	
Seinad	
Mööbel	
Lagi	

Võrrelge tulemust klassikaaslastega.

Ülesanne 4.

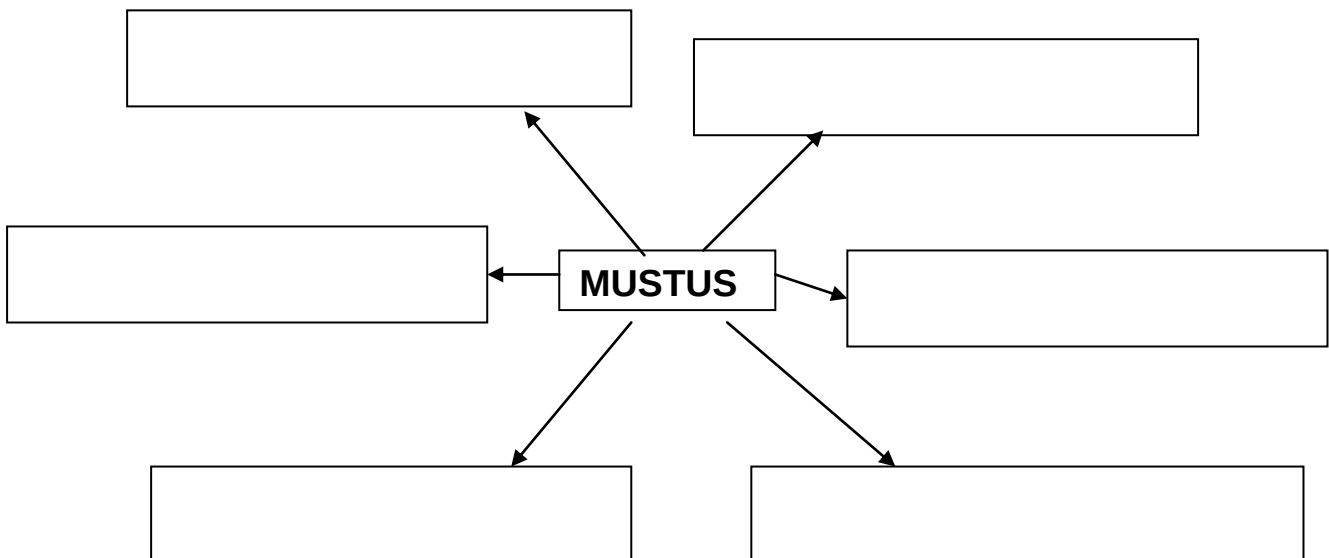
Täida lüngad. Kasuta järgmisi sõnu:

pinnale, mustus, kuivanud, kiht, pisikud,

.....on pinnal olev aine. Lahtine mustus ei
ole kinnitunud. Kinnitunud mustus
on pinnale..... mustus. Sööbinud
mustus on pika aja jooksul tekkinud mustuse
Mikroobid on tervisele kahjulikud

Ülesanne 5.

1. Lõpeta tabel.
2. Kirjuta kastidesse mustuse liigid.

Ülesanne 6.

Mis mõisteid õppisid? Leia ja markeeri need sõnad täheruudustikus.

1. Suuretükiline lahtine mustus.

.....

2. Pinnal olev aine.

.....

3. Pisikute kaitsekiht.

.....

4. Inimese või looma higi, veri või sülg.

.....

5. Tööle ja tervisele kahjulikud pisikud.

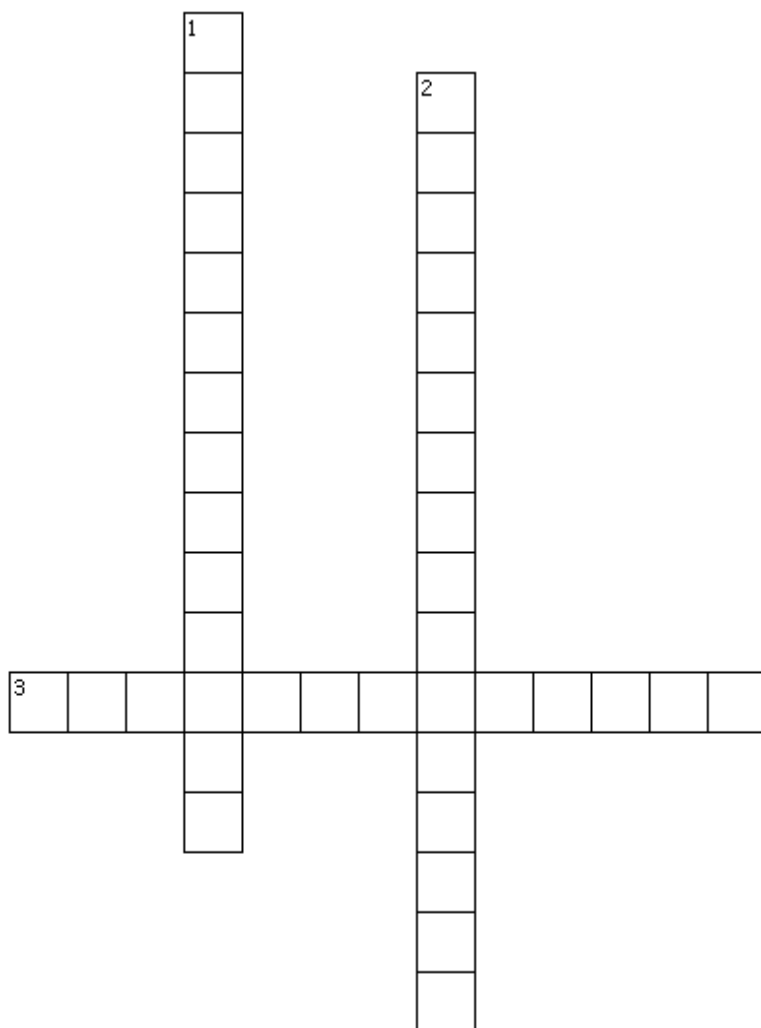
.....

E	S	U	T	S	U	M	K	Z	G	U	B	N
W	R	D	N	F	E	F	Q	G	G	I	S	M
J	R	I	O	K	L	Z	A	Z	O	Z	V	I
J	Q	L	T	R	T	Z	X	F	T	Y	F	K
T	Z	N	I	I	N	D	I	Y	J	Q	H	R
L	H	M	U	R	S	L	V	T	W	V	O	O
K	T	A	B	H	M	E	Y	A	V	Q	D	O
T	W	F	R	V	T	U	P	U	E	X	C	B
X	B	V	Z	P	Q	W	R	L	W	P	I	I
N	X	D	W	K	U	A	Z	H	E	X	Y	D
W	S	M	V	O	C	L	W	W	A	K	A	D
E	Z	Y	K	U	E	P	A	D	P	X	K	I
X	S	W	A	K	S	T	B	J	Q	M	P	Z

Ülesanne 7.

Ristsõna

1. Pika aja jooksul tekkinud mustuse kiht
2. Pinnale kinni jäänud mustus
3. Mustus, mis ei ole pinnale kinni jäänud

III Vesi

Vesi

- niisutab puhastatavat pinda.
- *leotab* lahti ja eemaldab mustuse.
- lahjendab puhastusaineid.
- *loputab* pinnalt mustuse ja puhastusaine.

Sooja veega on lihtsam mustust eemaldada.

Puhastuslappe ja moppe saab puhtaks pesta veega.

Pesemisel tuleb jälgida *pesumärke*. Kui lapid on väga mustad tuleb neid enne leotada.

Leotamine – kinnitunud mustuse eemaldamine vee abil.

Loputamine pinna lõplikult puhtaks tegemine vee abil.

Pesumärgid – pesule kinnitatud märgistus, mis õpetab, kuidas pesta, kuivatada või triikida

Pesumärgid

Erinevaid materjale hooldatakse erinevalt. Pesumärgid näitavad kuidas materjale hooldada. Pesumärgid leiad materjali küljest.

Pesumärgid õpetavad:

- kuidas ja millise temperatuuriga tuleb pesu pesta.
- kuidas kuivatada.
- kas ja millise temperatuuriga tohib *triikida*.

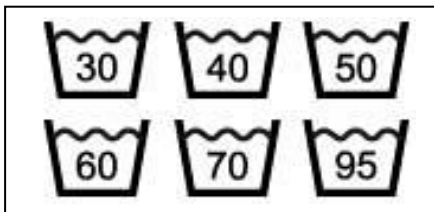
Triikimine - riiete sirgendamine kuumuse ja auruga.

Ülesanne 1.

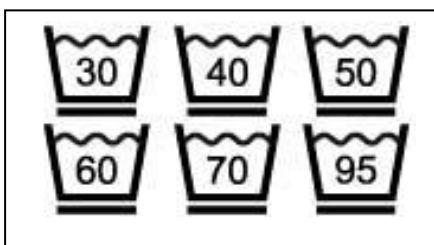
Pesemise pesumärgid

Ühenda pesumärgid õige kirjeldusega.

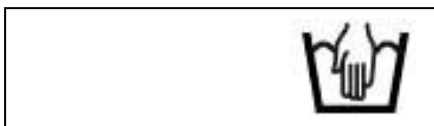
Maksimum-temperatuur on kõige kõrgem vee soojus millega võib pesta

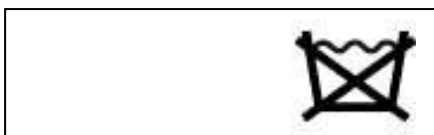
Õrnpesu märgitud koos *maksimum - temperatuuridega*

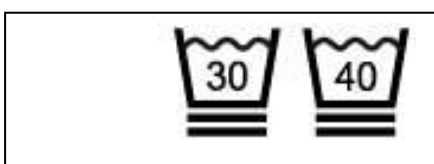
Harilik pesuprogramm märgitud koos maksimum-temperatuuriga (30°, 40°, 50°, 60°, 70° & 95°)

Eriti õrna pesu programm märgitud koos maksimum-temperatuuriga

Veega pesemine keelatud

Ainult käsipesu 30°C - 40°C. Tuleb olla ettevaatlik.

Ülesanne 2.

Kuivatamise pesumärgid

Lõpeta seletus pesumärkidele kuivatamise kohta.

Kasutades järgnevaid sõnu: märjana,
horisontaalasendis, madalal, keelatud, kõrgel

Kuivatada

.....

Kuivatada,
lastes veel maha valguda

Võib kuivatada trummelkuivatis

.....

temperatuuril

Võib kuivatada

trummelkuivatis.....

temperatuuril

Kuivatamine trummelkuivatis

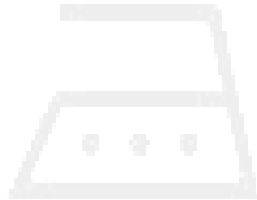
.....

Trummelkuivati –
masin mis kuivatab
riideid keerutades neid
suurel kiirusel

Ülesanne 3.

Triikimise pesumärgid

Joonista *triikimise* pesumärgid.

Triikimine
kuni 200°

Triikimine
kuni 150°

Triikimine
kuni 110°

Triikimine
keelatud

Lisaks pesemise, kuivatamise ja triikimise pesumärkidele on ka olemas *keemilise puhastuse* pesumärgid.

Keemilist puhastust ei tehta kodus.

Keemilise puhastuse märgid:

Rõngas sümboliseerib tekstiiltoodete *keemilise puhastuse* protsessi. Rõnga sees on märgitud vedelik, mida tohib keemiliseks puhastuseks kasutada.

Keemiline puhastus –
riiete kuiv puhastamine
eriliste keemiliste
ainetega

Keemiline puhastus keelatud.
Plekkide eemaldamisel
ei tohi kasutada lahustit

Valgendamine keelatud

Valgendamine lubatud

Valgendada aktiivse
hapnikuga valgendajaga

Valgendamine –
pesu valgemaks
muutmine keemilise
aine abil

Ülesanne 4.

Täida lüngad. Kasuta järgmisi sõnu:

lahjendab, leotab, loputab puhastada, mustuse, pesta

Vesi lahti ja eemaldab
mustuse. Vesi puhastusaineid.
Vesi pinnalt mustuse ja
puhastusaine. Vee abil saab
koristustarvikuid. Sooja veega on lihtsam
..... ja puhastada erinevaid pindu
ja tarvikuid.

Ülesanne 5.

Tõmba vale variant maha.

Valgendamine lubatud / keelatud.

Valgendamine lubatud / keelatud.

Triikimine kuni 110 / kuni 200

Triikimine kuni 110 / kuni 200

Ülesanne 6.

Mis mõisteid õppisid? Leia ja markeeri need sõnad täheruudustikus.

1. Kinnitunud mustuse eemaldamine vee abil.

.....

2. Pinna lõplikult puhtaks tegemine vee abil.

.....

3. Märgid, mis õpetavad kuidas pesta, kuivatada või triikida.

.....

4. Masin mis kuivatab riideid keerutades neid suurel kiirusel.

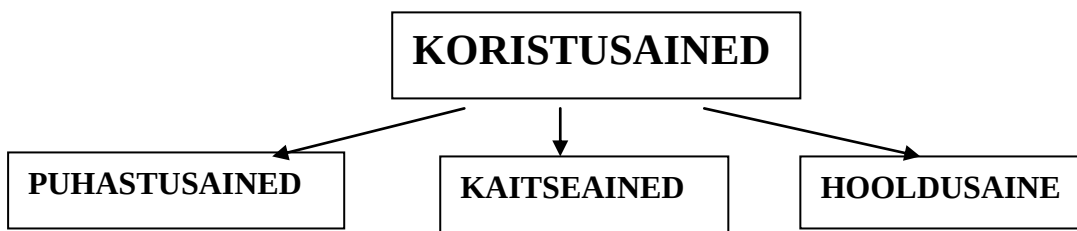
.....

I	G	U	E	V	Q	N	R	P	D	T	D	Y	N	Y
M	T	D	L	A	C	F	R	I	Y	S	E	M	V	B
D	D	A	N	K	D	H	G	S	E	X	N	D	A	R
H	O	I	V	J	U	R	Q	Q	D	N	I	Q	J	Y
J	J	O	Q	I	Ä	S	J	R	Z	Y	M	Z	I	C
R	V	O	W	M	U	Y	N	G	X	S	A	R	P	Q
Q	Y	C	U	N	B	K	T	T	S	J	T	P	J	W
J	M	S	E	E	F	Q	L	W	W	G	U	L	O	M
L	E	O	T	A	M	I	N	E	M	S	P	H	A	W
P	Y	R	U	F	I	R	U	E	M	J	O	W	M	O
I	V	G	T	Q	Q	U	M	O	X	M	L	I	Y	A
X	E	A	D	X	P	T	H	V	X	B	U	D	D	Q
Y	J	B	K	O	A	T	M	W	V	H	Z	R	H	C
G	E	U	L	Y	D	D	E	W	J	J	O	J	T	E
S	U	H	R	I	R	N	Q	W	A	Z	E	U	Y	M

IV Koristusained

Koristusained on pindade

- a) puhastusained,
- b) kaitseained
- c) hooldusained.

a) *Puhastusainetega* saab eemaldada mustuse ja pisikud. Näiteks rasva ja õlimustust. Puhastusained võivad olla erinevad:

- nõudepesuaine
- tolmusiduv aine
- setete eemaldusaine
- põranda pesuaine

Puhastusaine – aine, mis eemaldab mustuse ja pisikud

Setete eemaldusaine – aine, mis eemaldab pinnalt sette, näiteks katlakivi ja rooste

Tolmusiduv aine – aine, mis seob tolmu enda külge

Nimeta ja kirjuta puhastusaineid mida sa tead:

-
-
-
-
-
-

b) *Kaitseaineid* kasutatakse puhtal pinnal. Need kaitsevad pinda. Jätavad pinnale kaitsekihi. Näiteks põranda vahatamine.

Kaitseaine – aine, mis kaitseb pinda

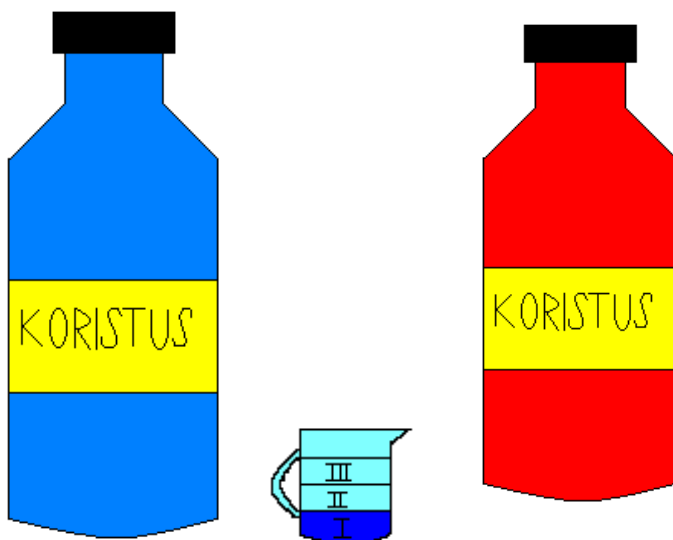
c) *Hooldusained* puhastavad ja kaitsevad pinda. Neid ei tohi kasutada liiga palju.

Hooldusaine – aine, mis puhastab ja kaitseb pinda

Kõiki koristusaineid peab vette lisama õiges koguses. Koristusaineid ei tohi vette lisada liiga palju ega liiga vähe. Seda kui palju on vaja koristusaineid lisada, saad lugeda pakendilt.

Kirjuta kolm põhjust, miks peab koristusaineid vette täpselt lisama:

-
-
-

Ülesanne 1.

Kas see on puhastusaine, kaitseaine või hooldusaine?

Kirjuta sildi kõrvale.

Vahend kaitseb ja annab parema väljanägemise vinüül-, nahk-, klaaskiud-, kummi- ja plastikpindadele. Sisaldab 100% aktiivset kaitsevahendit. Ei sisalda vett.

.....

Puhastusvahend, mis kiiresti ja vaevata eemaldab mustuse setted, rasva- ja nikotiinijäägid klaasilt ja peegelpindadelt.

.....

Spetsiaalne keskkonnasõbralik põrandaid hooldav puhastusvahend, mis sobib kasutamiseks nii kombineeritud masinates kui ka moppmeetodil.

.....

Suurt kulutamist taluv ja kiirelt kuivav põrandavaha. Sobib kõigile põrandapindadele.

.....

Plekieemaldaja, mis kaitseb tekstiile ja on äärmiselt lihtne kasutada. Ei vaja hõõrumist ja vähendab puhastuskulusid.

.....

Pasta roostevabade, teras-, kahhel-, email- ja keraamiliste pindade puhastamiseks. Ei kahjusta kasutamisel pinnamaterjale.

.....

Ülesanne 2.

1. Leia õpetaja poolt lauale asetatud koristusainetele õige lahter.
2. Kirjuta tabelisse.

Puhastusaine	Hooldusaine	Kaitseaine

Ülesanne 3.

Vasta küsimustele.

1. Milliseid koristusaineid kasutad kodus?

-
-
-
-
-

2. Milliseid koristusaineid kasutad koolis?

-
-
-
-
-

3. Kas kodus ja koolis kasutatavad koristusained on erinevad? Põhjenda?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ülesanne 4.

Täida lüngad. Kasuta järgmisi sõnu:

kaitsevad, puhastavad, eemaldada, pakendilt, palju

Puhastusainetega saab

mustuse ja pisikud. Erinevate ruumide ja esemete jaoks

on vastavad puhastusained. Kaitseained

..... pinda. Hooldusained

..... ja kaitsevad pinda koos.

Koristusaineid ei tohi vette lisada liiga

ega liiga vähe. Seda kui palju on vaja koristusaineid

lisada, saad lugeda

Ülesanne 5.

Tõmba maha vale väide.

- Nõudepesuaine on hooldusaine / puhastusaine
- Kaitseaine hooldab / kaitseb pinda
- Kaitseaineid kasutatakse puhtal / mustal pinnal
- Kõiki koristusaineid peab vette lisama õiges / suvalises koguses

Ülesanne 6.

Mis mõisteid õppisid? Leia ja markeeri need sõnad täheruudustikus. Aine millega pestakse aknaid.

.....

2. Aine, mis puhastab ja kaitseb pinda.

.....

3. Aine, mis kaitseb pinda.

.....

4. Aine, mida kasutatakse nõude pesemiseks.

.....

5. Aine, mis eemaldab mustuse ja pisikud.

.....

6. Aine, mida kasutatakse põrandate puhastamiseks.

.....

P	S	E	Z	F	I	U	M	T	X	Q	K	M	E	J
K	Õ	L	N	G	X	K	S	Z	I	O	M	Q	N	N
Y	L	R	N	I	R	Q	E	B	R	G	E	M	I	Õ
Z	X	B	A	J	A	A	E	I	U	N	H	T	A	U
T	E	F	B	N	U	U	S	G	I	T	J	G	S	D
X	W	G	L	E	D	T	S	A	X	S	L	N	U	E
E	L	B	I	Y	U	A	E	E	R	W	R	P	D	P
V	O	L	E	S	U	S	P	L	P	I	Y	K	L	E
K	R	O	A	T	T	V	A	E	Y	A	N	A	O	S
F	E	I	S	I	W	P	J	L	S	P	N	U	O	U
E	N	I	A	S	U	T	S	A	H	U	P	K	H	A
E	Z	K	G	M	G	M	O	K	H	J	A	X	A	I
M	Y	D	Y	O	F	V	O	X	A	A	C	I	C	N
D	X	D	L	G	Q	B	J	M	D	J	I	C	N	E
U	W	S	P	S	H	D	P	C	C	Z	P	X	P	E

V Koristamise meetodid

Koristamise meetodid on erinevad koristamisviisid:

- kuiv
- niiske
- märg
- küürimine

Kuiva koristamisega eemaldatakse kuiv lahtine mustus.

Peale koristamist jääb pind kuivaks.

Väheniiskelt pühkimisega saab eemaldada kuiva ja lahtist mustust. Näiteks tolmu.

Niiskelt saab eemaldada märga lahtist mustust ja kergelt kinnitunud mustust.

Märjalt saab puhastada lahtist mustust, veeloike ja plekke. Peale koristamist jääb pind märjaks.

Küürides saab eemaldada kinnitunud plekke.

Mustuse eemaldamist mõjutavad

- Aeg – pikemat aega pinnal olnud plekk tuleb raskemini maha.
- *Temperatuur* - külma veega on raskem plekki eemaldada.
- *Koristusainelahus* – üleliigne koristusainelahus võib tekitada lisa plekke.

Kuiv koristamine –
kuiva ja lahtise mustuse
eemaldamine

Väheniiske koristamine –
kuiva ja lahtise mustuse
eemaldamine väheniiske
mopiga

Niiske koristamine –
märga lahtise ja kergelt
kinnitunud mustuse
eemaldamine niiske
mopiga

Märg koristamine –
lahtise mustuse ja
plekkide eemaldamine
märga mopiga

Küürimine –
kinnitunud plekkide
eemaldamine märja
mopiga

Temperatuur –
veetemperatuur
näitab, kui soe või
külm on vesi

Koristusainelahus –
koristusaine, mida on
lahjendatud veega,
vastavalt ettenähtud
juhisele

Ülesanne 1.

1. Too näiteid aja mõjust mustuse eemaldamisel.

-
.....
.....
-
.....
.....

2. Too näiteid temperatuuri mõjust mustuse eemaldamisel.

-
.....
.....
-
.....
.....

3. Too näiteid koristusaine lahuse mõjust mustuse eemaldamisel.

-
.....
.....
-
.....
.....

Eelniisutatud koristuslapid

Enne koristamist tuleb niisutada lapid ja mopid. Võtta need kaasa koristusalale. Mustad lapid kogutakse kokku. Pärast puhastatakse ja pestakse. Eelniisutatud koristuslappidega koristamine on kergem ja meeldivam.

Eelniisutatud – enne koristamist niisutatud või märjaks tehtud lapp

Nimeta põhjuseid miks on eelniisutatud lappidega kergem ja meeldivam koristada.

-
.....
.....
-
.....
.....
-
.....
.....
-
.....
.....

Ülesanne 2.

Kirjuta tabelisse sobiv koristusmeetod:

- Kuiv
- Niiske
- Märg
- Küürimine

Porised jäljed esikus	
Praht põrandal	
Kuivanud kohviplekk laual	
Leivapuru laual	
Veepiisad peeglil	
Tolm kapi otsas	
Jook köögi põrandal	

Ülesanne 3.

Täida lüngad. Kasuta järgmisi sõnu:

kuiv, koristamisviisid, veeloike, märga, kinnitunud

Koristamismeetodid on erinevad.....

Kuiva koristamisega eemaldatakse

lahtine mustus. Niiskelt saab eemaldada

lahtist mustust ja kergelt kinnitunud mustust.

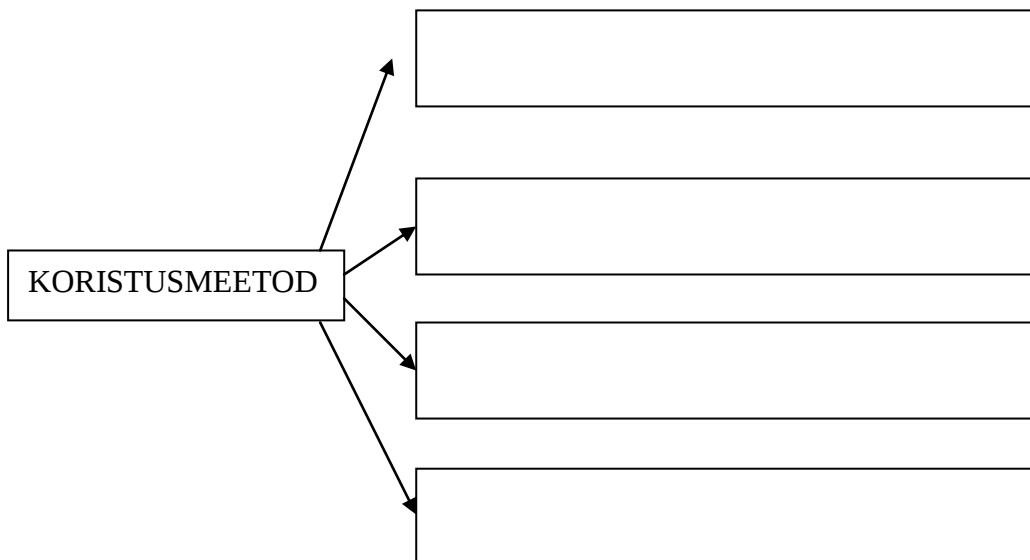
Märjalt saab puhastada lahtist mustust, ja

plekke. Küürides saab eemaldada

plekke.

Ülesanne 4.

Kirjuta tabelisse 4 koristusmeetodit.

VI Koristustarvikud

Koristustarvik on vahend mida kasutatakse koristamisel.

Koristustarviku ülesanne on eemaldada mustus.

Koristustarvik peab olema puhas. Must tarvik määrib pinda ja ajab mustuse laiali.

Koristustarvikud on erinevad: *koristuskäru*, *mopikomplekt*, *põrandakuivataja* jt.

Koristustarvik – vahend mida kasutatakse koristamisel

Koristuskäru – käru millega liigutatakse koristustarvikuid ühest kohast teise

Mopikomplekt – varrest, mopialusest ja mopist koosnev tarvikute komplekt

Ülesanne 1.

Nimeta ja kirjuta koristustarvikud mida tead?

-
-
-
-

Põrandakuivataja – koristustarvik, millega saab põrandalt märga või kuiva lahtist mustust kokku pühkida

Kirjuta mis koristustarvikuid kasutad

1. kodus?

-
-
-
-

2. koolis?

-
-
-
-

Koristustarvikud

Mille poolest erinevad kodus ja koolis kasutatavad koristustarvikud? Põhjenda.

.....

.....

.....

.....

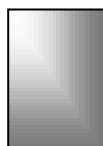
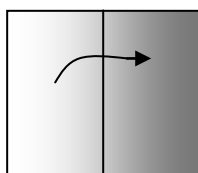
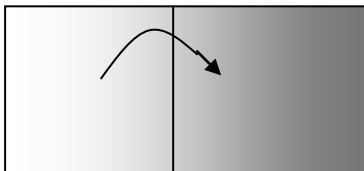
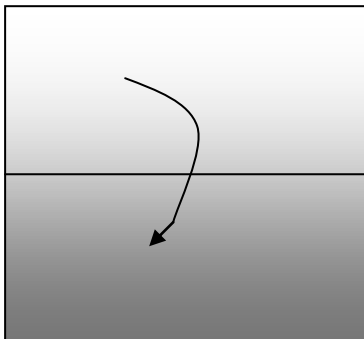
.....

.....

Üheks koristustarvikuks koristuslappi, mida peab voltima. Volditud lapil on palju puhtaid külgi. See väldib mustuse edasi kandmist.

Ülesanne 2.

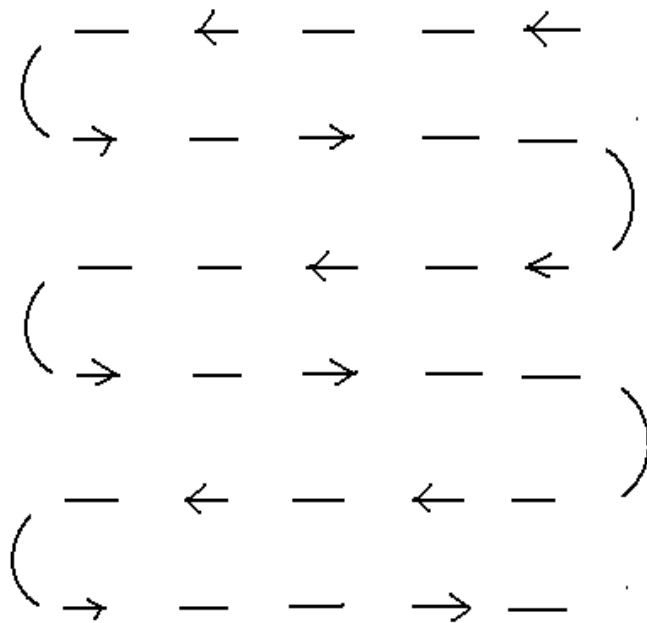
Harjuta lapi voltimist näidise järgi.

Kui teed lapiga 8–kujulist liigitust, siis saad jälgida, et kõik kohad saavad puhtaks. 8 liigutusega liigub mustus lapiga kaasa. Pärast liigutuste lõpetamist on praht kõik lapi juures ja selle saab kokku koguda.

Ülesanne 3.

Harjuta pliiatsiga 8-kujulise liigutuse tegemist.

Ülesanne 4.

1. Võta lapp ja voldi see kokku.
2. Harjuta lapiga 8 liigutust laual.

Erinevad koristuslapid on eri värvi. Iga värvi lappi kasutatakse erineval pinnal.

Koristuslapid

Ülesanne 5.

Kirjuta miks peab kasutama eri värvi lappe erinevate pindade puhastamiseks?

-
.....
.....
-
.....
.....
-
.....
.....

Ülesanne 6.

1. Arutage klassis mis värvi lappe olete erinevatel pindadel kasutanud.
2. Kirjuta tabelisse kokkulepitud värvused.

Tolm	
Köök	
Wc	
Vannituba	
Klaas	
Peegel	

Koristamise tulemus on puhas ruum. Puhtust saab saavutada ainult puhaste koristustarvikutega. Peale koristustöö lõppu tuleb koristustarvikud puhastada. Mopid ja lapid tuleb pesta pesumasinas. Enne nende pesemist pesumasinas, tuleb need suurest mustusest, lahtisest prahist ja üleliigsetest kemikaalidest puhastada.

Ülesanne 7.

Vasta küsimustele.

1. Põhjenda miks peab moppe ja lappe puhastama enne pesumasinasse panemist?

-
.....
.....
-
.....
.....

2. Kirjelda, kuidas puhastada moppe ja lappe enne pesumasinasse panemist?

-
.....
.....
-
.....
.....

Ülesanne 8.

1. Vaatle ja hinda koos paarilisega ruumis olevat mustust.
2. Kirjuta tabelisse, millist/mis mustust näed.
3. Kirjuta tabelisse, mis tarvikuid kasutad koristamisel.

Mustus	Koristustarvik

Ülesanne 9.

Kirjuta tabelisse mis koristustarvikuid läheb vaja vastavas ruumis.

WC ja vannituba	
Esik	
Elutuba	
Köök	

Ülesanne 10.

Kirjuta kuidas puhastad koristustarvikut pärast koristamist või kasutamist.

- Mopp

.....

.....

.....

.....

- Lapp

.....

.....

.....

.....

- Põrandakuivataja

.....

.....

.....

.....

- Ämber

.....

.....

.....

.....

- Koristuskäru

.....

.....

.....

.....

Ülesanne 11.

Täida lüngad. Kasuta järgmisi sõnu:

kasutatakse , puhas, määrib, eemaldada, külgi, voltime, mustuse

Koristustarvik on vahend mida

koristamisel. Koristustarviku ülesanne on

..... mustus. Koristustarvik peab

olema..... Must tarvik pinda ja

ajab mustuse laiali. Koristustarvikuid on palju erinevaid.

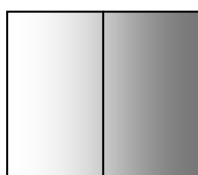
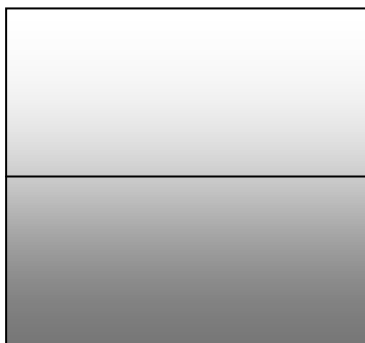
Koristuslappi peab..... Volditud lapil on palju

puhtaid..... See väldib

..... edasi kandmist.

Ülesanne 12.

Joonista nooled, mis suunas voldid lappe.

Ülesanne 13.

Mis mõisteid õppisid? Leia ja markeeri need sõnad täheruudustikus.

1. Millega viiakse koristustarvikuid ühest kohast teise.

.....

2. Mida peab enne koristust voltima.

.....

3. Vahend mida kasutatakse koristamisel.

.....

4. Kuhu kuuluvad vars, mopialus ja mopp.

.....

K	Y	D	H	T	Y	H	N	F	L	J	T	M	C	A
E	O	B	N	F	O	Y	V	P	Q	Q	M	O	V	R
L	N	R	M	T	L	X	M	M	G	S	K	P	U	I
K	O	R	I	S	T	U	S	T	A	R	V	I	K	V
O	H	E	O	S	P	P	E	Z	G	E	I	K	D	G
D	N	M	V	Q	T	S	B	Y	D	V	D	O	I	D
O	Z	H	I	I	B	U	A	L	Z	B	G	M	D	F
A	V	G	M	N	V	D	S	F	G	W	Q	P	G	Z
M	O	H	N	A	N	Y	E	K	P	T	V	L	B	I
I	Z	I	Y	R	K	U	N	H	Ä	C	Q	E	K	N
B	W	O	Z	W	Y	D	Z	B	F	R	C	K	A	F
Y	J	A	C	B	A	H	X	Y	U	E	U	T	B	K
P	P	A	L	S	U	T	S	I	R	O	K	W	P	Z
F	Y	E	I	M	K	E	I	Q	X	H	L	I	C	B
E	Y	R	A	K	E	Q	U	P	P	T	N	L	B	J

Mõisted

Biofilm – on pisikute kaitsekiht

Desinfitseerimine – pisikute ja bakterite eemaldamine

Eelniisutatud – enne koristamist niisutatud või märjaks tehtud lapp

Eritise plekk – on inimese või looma eritise: vere-, higi-, süljeplekk

Hooldusaine – puhastab ja kaitseb pinda koos

Kaitseaine – kaitseb pinda ja kasutatakse puhtal pinnal.

Keemiline puhastus – riiete kuiv puhastamine, mille puhul kasutatakse keemilisi aineid

Kinnitunud mustus – pinnale kuivanud mustus

Koristamine – ruumide puhastamine

Koristusained – ained pindade puhastamiseks, kaitsmiseks ja hooldamiseks

Koristusainelahus – koristusaine, mida on lahjendatud veega, vastavalt ettenähtud juhisele

Koristuse tellija ehk tööandja – inimene või asutus kellega on kokkulepitud teenindusleping

Koristuskäru – käru millega liigutatakse koristustarvikuid ühest kohast teise.

Koristustarvik – vahend, mida kasutatakse koristamisel

Kuiv koristamine – kuiva ja lahtise mustuse eemaldamine

Küürimine – kinnitunud plekkide eemaldamine märja mopiga

Lahtine mustus – mustus mis ei ole pinnale kinnitunud

Lahtine praht – praht mis ei ole pinnale kinnitunud

Leotamine – kinnitunud mustuse eemaldamine vee abil

Loputamine – pinna lõplikult puhtaks tegemine vee abil

Maksimumtemperatuur – kõige kõrgem vee soojus millega võib pesta

Mikroobid – kahjulikud pisikud mida palja silmaga ei näe

Mopikomplekt – varrest, mopialusest ja mopist koosnev tarvikute komplekt

Mustus – pinnal olev aine, mida saab eemaldada puhastades

Märg koristamine – lahtise mustuse ja plekkide eemaldamine märja mopiga

Niiske koristamine – märja lahtise ja kergelt kinnitunud mustuse eemaldamine niiske mopiga

Pesumärgid – pesule kinnitatud märgistus, mis õpetab, kuidas pesta, kuivatada või triikida

Plekk - väikesel alal pinnale kinnitunud või sööbinud mustus

Praht – suuretükiline mustus

Puhastusained – eemaldavad mustuse ja pisikud

Puhtusaste – kokkulepitud pinna puhtuse kirjeldus

Põrandakuivataja – koristustarvik, millega saab põrandalt märga või kuiva lahtist mustust kokku pühkida

Setete eemaldusaine – aine, mis eemaldab pinnalt sette, näiteks katlakivi ja rooste

Suurpuhastus – väga põhjalik koristus

Sööbinud mustus – pika aja jooksul tekkinud mustuse kiht

Teenindusleping – tööandja ja koristaja vaheline kokkulepe, kus on kirjas tööülesanded.

Temperatuur – aine soojuse aste; veetemperatuur näitab, kui soe või külm on vesi.

Tolmusiduv aine – aine, mis seob tolmu enda külge

Triikimine – riiete sirgendamine kuumusega

Trummelkuivati – masin mis kuivatab riideid keerutades neid suurel kiirusel.

Valgendamine – pesu valgemaks muutmine keemilise aine abil

Väheniiske koristamine – kuiva ja lahtise mustuse eemaldamine väheniiske mopiga